

דְּמִלְכָּא, מְלָכָא פְּרִישׁ מְדוּרָה גְּבִירָה. וְכָל זְמַן מְטוּרָה נִתְּנָא

עוֹשֶׂה אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, מְפָרִיד אֶת מְדוּרוֹ מִן הַגְּבִירָה.

כִּךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל - כֹּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם מְדוּרוֹ עִם כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְכָל זְמַן שְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִין כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מָה הַטַּעַם? כִּי יִשְׂרָאֵל הוּא בְּנוֹ הַבְּכוֹר שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל. הָאֵם זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב (משלי א) וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֹךְ.

בֵּא רְאֵה, כֹּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל רְחוּקִים מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, כְּבִיכּוּל הַגְּבִירָה הַתְּרַחֲקָה עִמָּהֶם. מָה הַטַּעַם? כִּי הַגְּבִירָה לֹא הַקְּדִימָה שְׁבֻטָּה לְבֵן הַזֶּה לְהִלְקוֹתוֹ כְּדֵי לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמֶּלֶךְ לֹא מְלָקָה אֶת בְּנוֹ לְעוֹלָמִים, אֲלֹא מִשְׁאִיר הַכֹּל בְּיַד הַגְּבִירָה לְהַנְהִיג אֶת הַהֵיכַל וּלְהִלְקוֹת אֶת בְּנוֹ וּלְהַנְהִיגוֹ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת כְּנֶגֶד הַמֶּלֶךְ.

וְסוּד הַדְּבָר - שְׁכָתוּב (משלי לא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מְלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ, (אמנו ודאי) זֹו בֵּת שְׁבַע, וְהָרִי נֶאֱמַר הַפְּתוּב (שם י) מִשְׁלֵי שְׁלֵמָה בֵּן חָכֵם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאֵי. רְאֵה מָה פְּתוּב, בֵּן חָכֵם יִשְׁמַח אָב. בְּעוֹד שֶׁהֵבֵן הַזֶּה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְהוּא חָכֵם - יִשְׁמַח אָב (כָּלֵל), זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לְמַעַלָּה. יִשְׁמַח אָב סְתָם. נִמְצָא הֵבֵן הַזֶּה בְּדֶרֶךְ כּוֹשְׁלֵת - מָה פְּתוּב? וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאֵי, זֹו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְסוּד הַדְּבָר פְּתוּב, (ישעיה ו) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אֲמַכֶּם.

הַיּוֹם שֶׁעָלָה שְׁלֵמָה לְחַכְמָה וְאִמֵּר

בְּךָ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְנִסַת יִשְׂרָאֵל, כֹּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל עֵבְדִין רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂוֵי מְדוּרָה בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְכָל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל לֹא עֵבְדִין רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׂוֵי מְדוּרָה בְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּא בְּרָא בּוּכְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכְתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. אֲמַא, דָּא הִיא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל דְכְתִיב, (משלי יא) וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אֲמֹךְ.

הָא חֲזִי, כֹּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל רְחֻקִין מֵהֵיכַל דְּמִלְכָּא, כְּבִיכּוּל מְטוּרָה נִתְּנָא אֶתְרַחֲקָת עִמָּהוּן. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמְטוּרָה נִתְּנָא לֹא אֶקְדִימַת קִיסְטָא לְהָאֵי בֵּר, לְאֶלְקָאָה לִיָּה, לְמִיָּהוּ בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּמִלְכָּא לֹא אֶלְקֵי לְבָרִיהַ לְעֵלְמִין. אֲלֹא שְׁבִיק כֹּלָא בִידָא דְּמְטוּרָה נִתְּנָא, לְאֶנְהָגָא הֵיכַלָּא, וּלְאֶלְקָאָה בְּרָה, וּלְדַבְּרָא לִיָּה בְּאוּרַח קְשׁוּט, לְקַבְּלִיהַ דְּמִלְכָּא.

(דף ע"ד ע"ב.)

וְרִזָּא דְּמִלְכָּה דְכְתִיב, (משלי לא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מְלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ (אמנו ודאי), דָּא בֵּת שְׁבַע, וְהָא אֶתְמַר כְּתִיב, (משלי י) מִשְׁלֵי שְׁלֵמָה בֵּן חָכֵם יִשְׁמַח אָב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאֵי. חֲמִי מָה כְּתִיב, בֵּן חָכֵם יִשְׁמַח אָב, בְּעוֹד דְּהָאֵי בֵּר אֲזִיל בְּאוּרַח מִיִּשְׂרָאֵל, וְהוּא חֲפִימָא, יִשְׁמַח אָב (כָּלֵל), דָּא מְלָכָא קְדִישָׁא לְעִילָא. יִשְׁמַח אָב סְתָם. אֶשְׁתַּכַּח הָאֵי בֵּר בְּאוּרַחָא תְקֵלָא, מָה כְּתִיב וּבֵן כְּסִיל תּוֹגַת אִמּוֹ. תּוֹגַת אִמּוֹ וְדָאֵי, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְרִזָּא דְּמִלְכָּה כְּתִיב, (ישעיה ו) וּבְכַפְשֵׁיכֶם שִׁלְחָה אֲמַכֶּם.

הָא חֲזִי, לֹא אֶשְׁתַּכַּח חֲדוּתָא קָמִי קְדָשָׁא בֵּא רְאֵה, לֹא נִמְצָאת שְׁמָחָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ